sier at alle pasienter med akutt, alvorlig pankreatitt skal ha bredspektrert antibiotika så tidlig som mulig, noe som ikke har vist seg å ha effekt på overlevelse i randomiserte studier.

Som en annerledes bok med en uvanlig didaktisk tilnærming er den et friskt pust og kan anbefales til studenter, turnusleger og unge som eldre kirurger. Boken bør leses med visse forbehold – verden er ikke alltid så svart-hvitt som Scheins sunne fornuft vil ha det til – men her er likevel mye nyttig.

Kjetil Søreide

Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Godt om depresjon hos eldre

Robert C. Baldwin

Depression in later life

118 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2010. Pris GBP 6
ISBN 978-0-19-956901-4

Dette er en ny lærebok i lommeformat (10 × 18 cm), utgitt i serien Oxford Psychiatry Library (OPL). Som hos de øvrige bøkene i serien er målgruppen kliniskere, både allmennpraktikere og spesialister. Målet er å gi leserne en kortfattet, oppdatert

kunnskapsbasert fremstilling av dagens kunnskap om depresjoner hos eldre, om etiologi, klinisk presentasjon og ikke minst om hvilken behandling som virker. Forfatteren har solid erfaring og nok autoritet til også å meddele på hvilke områder kunnskapen er bristende, eller hvor bevisbyrden er for tynn til å formidle skråsikker kunnskap.

Boken er tradisjonelt oppbygd med ti kapitler som starter med epidemiologi og slutter med prognose og forebyggende tiltak. Et appendiks med nyttige evalueringsskalaer for depresjon er lagt til. Teksten er korthugget, lettlest og understøttes med illustrative tabeller, figurer og tekstbokser hvor man gjengir den viktigste informasjonen. Spesielt har man gitt kapitlet om behandling og behandlingsmuligheter stor plass. Leseren får på en nøktern måte informasjon om hvilke behandlingsmuligheter som finnes, og hvilke pasientkategorier som bør tilbys de ulike behandlingene.

Sammenhengen mellom depresjon som opptrer hos eldre, og komorbid somatisk sykdom er viet mye plass, og det er nødvendig. Forfatteren formidler også tydelig

at depresjon hos eldre er en svært heterogen tilstand hvor det i mange tilfeller er vanskelig å peke på en utløsende faktor, ofte finnes det flere. Teorien om vaskulær depresjon, og den økende bevisbyrden for at det eksisterer en depresjonstype som er utløst på cerebrovaskulært grunnlag, har fått behørig plass. Man har også poengtert hvor viktig det er å tenke på selvmordsfare og å vurdere denne ved depresjon hos eldre. Det er faktisk ganske imponerende hvor mye god informasjon forfatteren har klart å kondensere på 118 «små» sider. Jeg kan anbefale boken til alle leger som behandler eldre pasienter. Spesielt vil allmennpraktikere finne mye god informasjon raskt, men også en psykiater vil ha glede av den oppdaterte kunnskapen som formidles.

Knut Engedal

Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse
Geriatrisk avdeling
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Nyttig bidrag for å redusere mødredødelighet

Verdens helseorganisasjon

WHO guidelines for the management of postpartum haemorrhage and retained placenta

59 s, tab, ill. Genève: WHO, 2009. Pris CHF 15
ISBN 978-92-4-159851-4

Ett av FNs millenniumsmål i år 2000 var å redusere mødremortaliteten i verden med tre firedeler innen år 2015. For å bidra til arbeidet mot dette målet har WHO utgitt dette heftet i A4-format. Blødning post partum er

globalt den viktigste årsaken til at kvinner dør i forbindelse med svangerskap og fødsel.

Heftet er ikke en lærebok, men en oppsummering av resultatene av litteratursøk om intervensjoner og behandlingsmåter som ble ansett som viktige av et internasjonalt panel av fag- og legfolk. Etter diskusjoner i et ekspertmøte i Genève i 2008 ble konklusjonene gradert etter evidens, hvor randomiserte undersøkelser selvsagt rangerer høyst. Det gir enkelte pussige resultater: Det er aldri utført, og vil heller aldri bli utført, randomiserte studier av aortakompresjon og bimanuell uteruskompresjon. For disse livreddende prosedyrene blir derfor kunnskapskvaliteten meget lav og anbefalingen svak.

Vedlagt heftet er det en oversiktlig plakat i A3-format med trinnvise behandlingstiltak

ved post partum-blødning og retinert placenta. Anbefalingene er stort sett identiske med våre nasjonale retningslinjer i Norsk gynekologisk forenings *Veileder i fødsels-hjelp 2008*, som finnes tilgjengelig for alle på foreningens hjemmesider (1). Et liten forskjell: Misoprostol anbefales gitt sublingualt, ikke rektalt slik det er vanlig i vårt land.

Heftet, som kan lastes ned gratis i PDF-format (2), gir en god oversikt over hvilken dokumentasjon som foreligger eller ikke foreligger for de forskjellige intervensjonene og behandlingsmetodene ved post partum-blødning og ved fastsittende placenta. Det vil derfor være til nytte for kolleger som skal utarbeide retningslinjer for behandling av disse tilstandene, nasjonalt og lokalt på den enkelte avdelingen. En fyldig litteraturliste med 201 referanser er oppdatert til 2007. Andre kolleger, utdanningskandidater og spesialister i fødsels-hjelp vil ha begrenset utbytte av heftet, de bør heller lese *A textbook of postpartum hemorrhage* (3).

Kåre Augensen

Kvinneklinikken
Haukeland universitetssykehus

Litteratur

1. Norsk gynekologisk forening. Veileder i fødsels-hjelp 2008. www.legeforeningen.no/id/131068.0 [15.9.2010].
2. Verdens helseorganisasjon. WHO guidelines for the management of postpartum haemorrhage and retained placenta. http://whqlibdoc.who.int/publications/2009/9789241598514_eng.pdf [15.9.2010].
3. Børdahl PE. Nødvendig bok om post partum-blødning. Anmeldelse av: B-Lynch C, Keith LG, Lalonde AB et al, red. A textbook of postpartum hemorrhage. Tidsskr Nor Legeforen 2008; 128: 2357.

Viktig referanse for infeksjonstesting av blodgivere

Verdens helseorganisasjon

Screening donated blood for transfusion-transmissible infections

Recommendations. 67 s, tab, ill. Genève: WHO, 2010. Pris CHF 30
ISBN 978-92-4-154788-8

WHO arbeider kontinuerlig for å sikre kvaliteten i medlemslandenes helsetjeneste. En del av arbeidet består i å utgi anbefalinger til landenes helsemyndigheter. Anbefalingene søkes begrunnet

i høy sakkunnskap og skal være grundig gjennomarbeidet. Listen over forfattere og medarbeidere i denne boken er impone-